

Motion till riksdagen 2005/06:Kr237

av **Gunnar Axén och Jan-Evert Rådström (m)**

Professionell boxning i Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen beslutar att upphäva lagen (1969:612) om förbud mot professionell boxning.

Bakgrund

Det svenska intresset för professionell boxning är stort, och det är inte mindre i dag än det var 1958. Flera kommersiella TV-kanaler sänder proffsboxning regelbundet (bl.a. i det statliga digitala mark-tv-nätet), och förutom det sänds på alla kanaler (även *public service*) dokumentärer om kända boxare och berömda matcher. Boxningssporten som sådan är tillåten i Sverige, men det handlar då om s.k. amatörboxning. Det är tillåtet att boxas, men inte att tjäna pengar på det. Liknande förbud mot professionell boxning återfinns i Nordkorea och på Kuba.

Professionell boxning har varit förbjuden i Sverige sedan 1970. Riksdagen antog på regeringens förslag en lag (1969:612) den 26 november 1969 som förbjöd professionell boxning. Förbudet gällde alla former av tävlings-, uppvisnings- och träningsboxning. Svenska boxare skulle inte bara förbjudas att utöva sin sport i Sverige utan dessutom förbjudas att träna den i landet. Detta skedde lite mer än tio år efter Ingemar Johanssons makalösa framgångar i boxningsringen, de som trollband en hel nation en sommarnatt 1959.

Skälen till att förbjuda proffsboxningen var främst tre. För det första ansågs professionell boxning inverka brutaliserande på publiken, som skulle "förråas" av att se på en match. För det andra ansågs proffsboxningen befrämja "osunda ekonomiska intressen", vilket Sverige inte skulle bidra till. För det tredje angavs medicinska skäl, då boxning ansågs farlig för utövarna.

Förbudet, som trädde i kraft den 1 januari 1970, infördes utan att ha föregåtts av någon egentlig utredning. Efteråt har otaliga motioner väckts i riksdagen dels för ett avskaffande av förbudet, dels för en utredning med syfte att upphäva förbudet, men ingen av dessa har bifallits. Frågan röner dock ett

Fel! Okänt namn på

intresse bland medier och allmänhet, där opinionen för en legalisering av proffsboxning hela tiden stärks.

Rätten att bestämma själv

Varje människa äger sig själv. Självägarskap – eller autonomi – är kärnan i, och förutsättningen för, individens rättigheter; de mänskliga rättigheterna. En människa kan aldrig vara ägd av någon annan. Människan är suverän härskare över sig själv och sin egen kropp. Det betyder inte att vi måste tillåta människor att göra vad som helst. Men det får vissa oundvikliga konsekvenser. Det går inte att förena en syn på människan som i grunden fri att själv forma sitt eget liv med ett förbud för vuxna, myndiga medborgare att utöva boxning som yrke.

En vuxen människa kan och bör få utsätta sig själv för vissa risker. Det är ofrånkomligt. I Sverige får en myndig medborgare röka, dricka starksprit i obegränsade mängder, ha oskyddat sex, köpa en miljon värktabletter, åka snowboard offpist, hoppa fallskärm och flirta med gifta personer. Alla dessa saker är exempel på aktiviteter som på ett eller annat sätt kan vara skadliga både fysiskt och psykiskt. Det innebär risker att köra bil, att segla, att klättra i berg och att jaga älg med skarpladdade vapen. Det är svårt att leva utan att ta risker.

Professionell boxning innebär en risk för utövaren, men inte för någon annan. Det måste därför vara den enskildes beslut om han eller hon vill ägna sig åt sporten. Framför allt är det hyckleri att tillåta människor att boxas som amatörer på sin fritid, men inte låta dem göra det professionellt. Vidare är det svårt att se varför flera kampsporter som i dag är tillåtna skulle vara mindre farliga än boxning.

Våld är naturligtvis förkastligt, men om myndiga individer själva väljer att slå på varandra så är det inte statens angelägenhet, åtminstone inte så länge valen är rationella. Boxning är en seriös sport som regleras och övervakas. Boxarna tränas och underkastas en noggrann och hård disciplin för att förhindra skador. I detta avseende är sporten inte olik andra aktiviteter där deltagarna kan utsätta sig själva för stora påfrestningar utan att lida större skada – helt enkelt därför att de är tränade för det.

Förbudets motiv

Det fanns – som tidigare nämnts – tre huvudsakliga skäl till förbudet mot proffsboxning: förråandet av publiken, befrämjandet av osunda ekonomiska intressen och medicinska farhågor. Inget av dessa argument håller i dag.

När förbudet infördes var det möjligt för statsmakterna att helt skära av utbudet av professionell boxning i Sverige, eftersom vi då bara hade statliga etermedier. I dag är det helt omöjligt, eftersom människor kan titta på box-

ningsmatcher flera gånger i veckan, bara de har tillgång till det allra mest basala utbudet av kabel-tv. Har man dessutom tillgång till satellit-tv, det statliga digitala mark-tv-nätet eller någon av betalsportkanalerna är det möjligt att se proffsboxning varje dag. Förbudet kan alltså inte inverka på den svenska publikens möjlighet att se professionell boxning, annat än live. Frågan är då om det är mer förråande att se en match i verkliga livet än på tv. I vilket fall som helst är förbudet tämligen verkningslöst.

Är det då så att boxning har en negativ effekt på publiken, att den förråar åskådarna? Det är tveksamt och återigen ett uttryck för politiskt förmynderi. Medborgarna borde själva anses vara förmögna att kunna bedöma vilka eventuella konsekvenser det skulle innebära för deras eget psyke att besöka en boxningsmatch, precis så som myndiga människor anses kompetenta att avgöra huruvida de skall se skräckfilm, porrfilm eller tecknad film.

Att boxningen skulle vara förråande finns det heller inte mycket som tyder på. Tvärtom visar undersökningar att boxningspubliken är mycket mer städad och ordningsam än t.ex. ishockeypubliken. Sistnämnda sport innehåller ju som bekant sporadiska slagsmål både på och utanför rinken – oftast utan handskar. Det är förstås tillåtet att besöka amatörboxningsmatcher, men hur kan det vara mindre förråande än när de som boxas är professionella?

Vad gäller ”osunda ekonomiska intressen” är formuleringen förmodligen en produkt av sin tid. Naturligtvis gäller det att hålla marknaden ren från oseriösa aktörer, men det gäller i alla avseenden, inte bara boxning. Det som är tillåten näringsverksamhet är per definition inget osunt ekonomiskt intresse. Däremot gäller det att med tydliga regler och övervakande institutioner se till så att managers och promotors inom den professionella boxningssporten inte utnyttjar människor genom illegala eller omoraliska kontrakt, utsätter enskilda boxare för skaderisker genom att låta dem boxas med alldeles för överlägsna motståndare eller gör upp matcher i förväg. Det senare kommer alltid att vara olagligt, förutsatt att det handlar om spel och vadslagning. Precis som det är olagligt inom travsport eller ishockey – där det skedde en del uppmärksammade skandaler för några år sedan. Det är inte säkert att just boxning skulle locka till sig de mest oseriösa elementen. Sådant finns inom alla kommersiella idrotter och skall inte lasta idrotten som sådan.

Boxning innebär också en ekonomisk möjlighet för människor. Otaliga boxningsstjärnor har vittnat om ett liv i misär och kriminalitet som förvandlats till en konstruktiv – och inte sällan mycket vinstbringande – tillvaro genom boxningen. Sporten har varit en väg ut ur kriminalitet och missbruk för många unga människor. Det är en möjlighet att ta sig ur en till synes hopplös situation och nå större harmoni genom hård träning och självdisciplin, men även för att uppnå ekonomiskt välstånd.

De medicinska effekterna av boxning är inte tillräckligt utredda. Det är förstås en risk, eftersom sporten till sin natur är så våldsam. Antalet skadade är dock i absoluta tal väldigt lågt. I synnerhet om man jämför med sporter som fotboll, ishockey och slalom. Det finns många regler som man skulle kunna införa för att göra boxningen ännu säkrare. Huvudpoängen är dock att vuxna människor själva kan avgöra om det är värt riskerna, och när riskerna

Fel! Okänt namn på

är lägre än vid andra sporter och självklara aktiviteter blir det löjeväckande att förbjuda just proffsboxning.

Det paradoxala med det svenska boxningsförbudet är att våra boxare inte får samma möjlighet till träning och hjälp som sina utländska medtävlare. Det innebär i någon mån ökad skaderisk för svenska proffsboxare, trots att tanken med lagen var den motsatta. Förbudet har spelat ut sin roll.

Den egentliga invändningen mot professionell boxning är nog snarare etisk än medicinsk. Det handlar om själva syftet med sporten, nämligen att slå på varandra. Det är naturligtvis upp till var och en att själv värdera det, men det är svårt att motivera ett förbud mot en viss sport där detta är innehållet. Karate, brottning och fäktning är exempel på sporter med samma syfte, även om dessa sporter kanske uppfattas som mindre dramatiska i sitt våldsuttryck.

Det går inte att hindra människor från att proffsboxas, och det är omöjligt att hindra dem från att se på proffsboxning. Är det verkligen realistiskt att i ett sådant läge hålla fast vid en över 35 år gammal förbudslagstiftning som saknar såväl verklighetsförankring som stöd? Dessutom är den förmyndarmentalitet som lagen signalerar något som också borde tillhöra det förgångna i svensk politik.

Stockholm den 27 september 2005

Gunnar Axén (m)

Jan-Evert Rådström (m)